

PAIX LITURGIQUE

Newsletter 37 objavljen dana 9 rujan 2016

INDULT SVETE BRIGITE U PREDGRAĐU PORTLANDA

Sljedeće hodočašće Populus Summorum Pontificum (od 27. do 30. listopada 2016. u Nursiju i Rim) vodit će jedan izniman pastir, mons. Alexander K. Sample, nadbiskup Portlanda. U sklopu pripreme za njegov dolazak jedan od organizatora hodočašća imao je privilegiju provesti nekoliko dana u toj dalekoj biskupiji gdje se susreo s divnim ljudima. Predložio nam je da priuđimo o jednome od tih susreta podijelimo s našim čitateljima.

Image: rs20160909085019_IMG_3215.JPG

I - NA OBALAMA RIJEKE WILLAMETTE 100 GODINA NEPREKINUTOG SLAVLJA TRADICIONALNE MISE

Negdje na periferiji Portlanda, gospodarskog centra Oregona, na zapadnoj obali SAD-a, smještena između ceste i željezničke pruge koje se prostiru duž doline rijeke Willamette, nalazi se drvena zgrada. Samo ploča uz cestu na kojoj crvenim, pomalo izbljedjelim slovima piše „Latin Mass“ (engl. latinska misa) otkriva da ta zgrada nije sasvim poput drugih: riječ je o Crkvi svete Brigite (engl. Saint Birgitta) i središtu istoimene župe koja je posvećena 16. srpnja 1916. Ondje se u posljednjih 100 godina, unatoč liturgijskoj reformi, misa svetoga Grgura Velikog, svetog Pija V. i svetoga Ivana XXIII. nikada nije prestala slaviti, i to u poslušnosti i punom jedinstvu s Rimom i mjesnim ordinarijem.

Od 1954. do 1994. pastoralna briga za Župu svete Brigite bila je povjerena misionaru hrvatskoga podrijetla, o. Milanu Mikuliću. Providonosno trajanje apostolata toga franjevca uvelike je pridonijelo očuvanju tradicionalne liturgije u toj oazi kršćanstva na zapadnoj obali Sjedinjenih Država. No to je malo čudo iz Župe svete Brigite pokrenula šačica vjernika.

Na prijelazu iz šezdesetih u sedamdesete godine, kada se profilirala nova misa, četiri obitelji župljana povjerile su fra Milanu svoju želju za zadržavanjem gregorijanske latinske mise. Svjestan da zajednici prijeti osipanje, napose zbog geografske izoliranosti župe, fra Milan u tome je vidio priliku za njezin opstanak, pa i oživljavanje. Stoga je iskoristio svoje prijateljstvo s jednim rimskim kardinalom - najvjerojatnije sa svojim sunarodnjakom kardinalom Šeperom, prethodnikom kardinala Ratzingera u Kongregaciji za nauk vjere - kako bi od pape Pavla VI. ishodio indult kojim mu se omogućilo da nastavi prikazivati misu prema misalu iz 1962.

I doista, sve do umirovljenja fra Mikulića i njegova povratka u Hrvatsku nadbiskupi Portlanda ostavljali su mu slobodu da i dalje slavi tradicionalnu misu. Nakon toga jedan svećenik koji mu je povremeno pomagao javio se da bi ga naslijedio i nastavio osiguravati liturgijski i pastoralni kontinuitet u Župi sv. Brigite. Tako je 1994. vlč. Joseph Browne, CSC napustio katoličko sveučilište u Portlandu i 15 godina vjerno bio na službi u Svetoj Brigiti.

Godine 2009., dok se čekalo imenovanje novoga župnika, pozvan je vlč. Luan Tran, svećenik vijetnamskog podrijetla - u Portlandu, naime, živi velika zajednica izbjeglica iz južnog Vijetnama - da opslužuje lokalnu tradicionalnu zajednicu, u sada nešto mirnijem ozračju zahvaljujući motupropriju Summorum Pontificum, a 2010. godine vlč. Tranu napokon je povjerena i cijela župa.

Vlč. Tran, uzoran župnik župe koja u potpunosti živi liturgijski mir *in utroque usu* - u oba oblika rimskoga obreda - smatra izolaciju Svete Brigite blagoslovom: „Što smo skriveniji od svijeta, manje privlačimo na sebe pozornost i više se trudimo biti poslušni Bogu u svemu te biti vjerni Crkvenom učiteljstvu i hijerarhiji, a tako primamo i više milosti“.

„Koliko mi je poznato“, nastavio je, „nije prošla nijedna nedjelja bez tradicionalne mise u Župi sv. Brigite. Tijekom svih ovih godina dragi Bog, Blažena Djevica i sveta Brigita švedska držali su otvorena vrata vjernicima privrženima toj misi. Župljani i svećenici ove neznatne crkvice ne prestaju se čuditi nad velikodušnošću i dobrotom Boga i pomoći Djevice Marije, kao i nad zaštitom svetih Mihaela i Josipa i neprestanim zagovorom svete Brigite.“

II - RAZMIŠLJANJA PAIX LITURGIQUEA

1) Iako su mjesni biskupi gotovo u potpunosti ignorirali tzv. „indult Agathe Christie“ koji je papa Pavao VI. izdao 1971. godine britanskim katolicima koji su željeli nastaviti moliti prema „starome rimskom misalu“, u našem francuskom newsletteru **br. 548** podsjetili smo na njegovu povijesnu važnost. Primjer Župe svete Brigite dobar je podsjetnik na činjenicu da je tome kolektivnom indultu prethodilo nekoliko privatnih, od kojih su najpoznatiji oni koji su izdani sv. Padru Piju i sv. Josemarii Escrivi.

2) Indult koji je izdan za hrvatskoga misionara fra Milana Mikulića poseban je po tome što nije izravan plod traženja jednoga svećenika, već njegove pastve. Taj indult na neki način (budući da je mirnim putem postigao uspjeh) izvrsno ilustrira važnost uloge laika u očuvanju katoličke tradicije. Ako se tridentski misal održao i nakon 1969. godine, to je bilo zahvaljujući reakciji osjećaja vjernika (*sensus fidelium*), odnosno vjerskom instinktu vjernika koji su diljem svijeta poduzimali sve što su mogli kako bi zadržali taj misal. Otpori prihvaćanju liturgijske reforme tada su potakli rimske vlasti na izričito priznanje legitimnosti slavljenja mise prema starom misalu (*). Župljani Svete Brigite tako su navijestili ono što će papa Benedikt XVI. u motupropriju Summorum Pontificum definirati kao „trajno prisutnu skupinu vjernika privrženih ranijoj liturgijskoj tradiciji“.

3) Često naglašavamo misijsku dimenziju tradicionalne liturgije, posebno u kontekstu reevangelizacije. Zanimljivo je da je baš jedan misionar naslutio da će njegova župa koja je odumirala zbog izoliranosti ponovno živnuti zahvaljujući tradicionalnoj liturgiji. Doista, danas, kao i još od sedamdesetih godina, svake nedjelje u 9:30 sati parkiralište i klupe u Crkvi svete Brigite su puni. Naglasimo na kraju da je poticaj za slavljenje te mise dao Hrvat, a da je njegov sadašnji nasljednik vijetnamskog podrijetla: to je još jedan primjer da ljubav prema tradicionalnoj misi nije francuska posebnost, već da posvuda postoje ljudi koji je traže i koji su joj privrženi.

(*) „Međutim, u nekim je krajevima nemali broj vjernika s tolikom ljubavlju i žarom ostao privržen prijašnjim liturgijskim oblicima koji su vrlo duboko utjecali na njihovu kulturu i duhovnost, da je papa Ivan Pavao II., potaknut pastirskom brižljivošću za te vjernike, 1984. godine posebnim indultom ‘Quattuor abhinc annos’ (Prije četiri godine), koji je izradila Kongregacija za bogoštovlje, udijelio dopuštenje za uporabu Rimskoga misala koji je papa Ivan XXIII. objavio 1962. godine; a 1988. godine ponovno je Ivan Pavao II. motuproprijem ‘Ecclesia Dei’ (Crkva Božja) potaknuo biskupe da širokogrudno i velikodušno odobre ovu mogućnost svim vjernicima koji to zatraže.“ (Benedikt XVI., motuproprij Summorum Pontificum, 7. srpnja 2007.)